

**РОЗДІЛ І. ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА
ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА.
БІБЛІОТЕЧНА СПРАВА**

UDC 028.7:[94:061.2(477)«18/19»

**REFERENCE BOOKS FROM HISTORY
OF SCIENTIFIC SOCIETIES OF UKRAINE
OF XIX – EARLY XX CENTURIES AS OUTPUT
OF ANALYTICAL AND SYNTHETIC PROCESSING
OF PRIMARY DOCUMENTS**

Demuz I. O.

The article analyzed rediscovered reference books from the history of the scientific societies of Ukraine of the XIX – early XX centuries; it is defined a typology of these books and emphasized on the fact that this kind of literature is an output of analytical and synthetic processing of documentary information.

It is determined that nowadays there are a variety of reference books, indexes, dictionaries, encyclopedic literature, bibliographical publications (general, sectoral, thematic, personal, bibliographical, regional), scientific-auxiliary bibliographical indexes with references. Among the scientific societies, a content of print and periodicals publications of which was subjected to bibliographical description, we distinguish the following: Historical Society of Nestor the Chronicler, Kharkiv Historical-Philological Society, Shevchenko Scientific Society, Kyiv Society of Naturalists, Kharkiv Society of Naturalists, Imperial Russian Geographical Society, Kharkiv Society of Scientific Medicine and Hygiene and others.

It is proved that in future a progressive direction will be a publication of comprehensive systematic indexes of the different field scientific societies of Russian and Austro-Hungarian empires (Ukraine), especially, in the field of Exact and Natural Sciences. Some bibliographical and reference gap must be filled with the systematic indexes of the literature about the scientific societies of the XIX – early XX centuries.

Key words: *reference books, bibliographical publications, analytical and synthetic processing of documentary information, scientific societies.*

СПРАВОЧНЫЕ ИЗДАНИЯ ПО ИСТОРИИ НАУЧНЫХ ОБЩЕСТВ УКРАИНЫ XIX – НАЧАЛА XX в. КАК ПРОДУКТ АНАЛИТИКО- СИНТЕТИЧЕСКОЙ ПЕРЕРАБОТКИ ПЕРВИЧНЫХ ДОКУМЕНТОВ

Демуз И. А.

В статье проанализированы справочные издания по истории научных обществ Украины XIX – начала XX в.; определена типология данных изданий и акцентировано внимание на том, что такая литература – продукт аналитико-синтетической переработки документной информации.

Установлено, что на сегодняшний день напечатаны различные справочники, указатели, словари, энциклопедическая литература, библиографические издания (универсальные, отраслевые, тематические, персональные, биобиблиографические, краеведческие), научно-вспомогательные библиографические указатели с перечнями литературы. Среди научных обществ, содержание печатных и периодических органов которых подвергались библиографическим описаниям, выделяем: Историческое общество Нестора-летописца, Историко-филологическое общество при Харьковском университете, Научное Общество имени Т. Шевченко во Львове, Киевское общество естествоиспытателей, Общество естествоиспытателей при Харьковском университете, Императорское русское географическое общество, Общество научной медицины и гигиены при Харьковском университете и др.

Доказано, что в дальнейшем перспективным направлением остается издание исчерпывающих систематических указателей отраслевых обществ Российской и Австро-Венгерской империй (Украины), особенно в области точных и естественных наук. Некоторый пробел справочно-библиографического характера должны заполнить также систематизированные указатели литературы о научных обществах XIX – начала XX в.

Ключевые слова: справочная литература, библиографические издания, аналитико-синтетическая переработка документной информации, научные общества.

ДОВІДКОВІ ВИДАННЯ З ІСТОРІЇ НАУКОВИХ ТОВАРИСТВ УКРАЇНИ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ ст. ЯК ПРОДУКТ АНАЛІТИКО-СИНТЕТИЧНОЇ ПЕРЕРОБКИ ПЕРВИННИХ ДОКУМЕНТІВ

Демуз І. О.

У статті проаналізовано віднайдені довідкові видання з історії наукових товариств України ХІХ – початку ХХ ст.; визначено типологію даних видань й акцентовано увагу на тому, що ця література – продукт аналітико-синтетичної переробки документної інформації.

Встановлено, що на сьогоднішній день видруковано різноманітні довідники, покажчики, словники, енциклопедичну літературу, бібліографічні видання (універсальні, галузеві, тематичні, персональні, біобібліографічні, краєзнавчі), науково-допоміжні бібліографічні покажчики з переліками літератури. Серед наукових товариств, зміст друкованих і періодичних органів яких піддавався бібліографічним описам, виділяємо: Історичне товариство Нестор-літописця, Історико-філологічне товариство при Харківському університеті, Наукове Товариство імені Т. Шевченка у Львові, Київське товариство природознавців, Товариство дослідників природи при Харківському університеті, Імператорське російське географічне товариство, Товариство наукової медицини і гігієни при Харківському університеті та ін.

Доведено, що в подальшому перспективним напрямом залишається видання вичерпних систематичних покажчиків різногалузевих наукових товариств Російської та Австро-Угорської імперій (України), особливо в галузі точних і природничих наук. Певну прогалину довідково-бібліографічного характеру повинні заповнити також систематизовані покажчики літератури про наукові товариства ХІХ – початку ХХ ст.

Ключові слова: *довідкова література, бібліографічні видання, аналітико-синтетична переробка документної інформації, наукові товариства.*

Formulation of the problem. References books are printed works that contain a scientific, popular scientific or applied summary, that is structured and arranged in such a way that it will be easy to find it; these are documents aimed at accumulation and arrangement of significant amounts of data of the scientific (usually factual)

information for their quick and easy search. Reference books are a storage of general and regional information. In the current conditions of national and cultural revival, the problems of providing a wide readership of the country with high quality, perfect, from scientific methodological and editorial and publishing standpoint, reference books, are of great importance, so that makes the studying of this subject a relevant process. Importance of reference books and reader's interest to them are confirmed by its regular reeditions.

The purpose of the article is to analyze rediscovered reference books from the history of the scientific societies of Ukraine of the XIX – early XX centuries; to define a typology of these publications and to emphasize on the fact that this literature is an output of analytical and synthetic processing of documentary information.

Main text. Reference books are a result of analytical and synthetic processing of primary documents. The analytical and synthetic processing of documentary information, defined by T. Horbachenko, is a transformation of documents in the process of their analysis and withdrawal of all the necessary information, as well as characterization, comparison, generalization and presentation of the information in a form that meets the information request [3, p. 30]. Also, just from a historical standpoint, reference books form a specific kind of historiographical sources, which is characterized by a small amount of information, because its main purpose is to give a general idea about the subject matter, event, fact, and to direct scientists to further search in that direction.

The heuristic work of finding reference books on a certain topic, in particular the history of the scientific societies of Ukraine of the XIX – early XX centuries, gave a significant result. Currently there are publications, which have lists of the scientific societies of the given period by thematic or regional principal. It includes, for example, the reference book published in 1992 with the information of the art societies and associations in Russia in 1820–1932. For example, the index contains a summary about 400 professional associations, including Ukrainian, their purpose was to care for the development of the arts and artistic craftwork, arrangement of exhibitions, printing of art books, artistic and educational and museum activity, charity, etc. [4].

The indexes about the scientific societies and centers of Humanities of Russian Empire of the XIX–XX centuries, by Russian researcher I. Komarova [19; 22], have an extremely important informative meaning. The indexes contain the information about 500 such organizations, including data about the official name of the society, place and time of its establishment, existence of library and museum, purpose of its creation, documented in the Statute, the main activities, information about archaeological, historical and ethnographic searches, data about heads and secretaries of the society, number of members of the society, detailed information about periodicals and special editions. The indexes are followed by alphabetical, geographical, chronological and subject matter list of the scientific societies and organizations.

In the bibliographical dictionary about prominent Ukrainian scientists-doctors, we can see a list of open scientific medical societies, medical institutions and medical libraries in Ukrainian cities in the second half of the XIX – early XX centuries [18, p. 459–468].

In general, bibliographical publications are a search system for consumers, informing about new books and providing their informative needs. The use of bibliographical output is important, because it allows us to orient quickly in a large amount of documents, to focus on a certain issue and effectively use such publications in practice. Depending on the content of works, bibliographical publications are divided into general, sectoral, thematic, personal, bibliographical and regional. The general book includes the information about printed materials from all disciplines and fields; the sectoral reflects the literature from one discipline or field; the thematic informs about the available literature on a certain topic; the bibliographical index or dictionary reflects works of a person or a group of people, as well as bibliographical information and literature about them [1].

Almost all existing types of bibliographical publications were rediscovered. For example, the indexes of works of the scientific societies by content and regional connections of displayed documents are referred to the regional indexes. Among the scientific societies, a content of printed and periodicals publications of which have been subjected to bibliographical descriptions, we highlight the following: Historical Society of Nestor the Chronicler (*«Чтения*

в историческом обществе Нестора-летописца» (1879–1914): *Бібліограф. дов. / АН УРСР. Археограф. ком. Інститут історії; Уклад. М. П. Колесник. – К., 1989. – 84 с.*), Kharkiv Historical-Philological Society (*Систематический указатель к периодическим изданиям историко-филологического общества при Харьковском университете за 1886–1914 гг. / Под ред. Л. И. Гуревича. – Х.: Изд-во ХГУ, 1955. – 71 с.*), Odesa History and Antiquities Society (*Указатель статей, помещённых в I–XXX тт. «Записок имп. Одесского общества истории и древностей» / Сост. М. Г. Попруженко. – Одесса, 1914. – 63 с.*), Poltava Scientific Archives Commission (*«Труды Полтавской учёной архивной комиссии» (1905–1917): библиографический указатель / Украинское общество охраны памятников истории и культуры; Сост. А. Б. Супруненко. – Полтава, 1991. – 52 с.*), Katerynoslavsk Scientific Archives Commission (*«Летопись Екатеринославской учёной архивной комиссии»: (1904–1915): бібліографічний довідник / Уклад. С. В. Абросимова та ін.; АН УРСР. Археографічна комісія. – К., 1991. – 43 с.*), Tavria Scientific Archives Commission and Tavria History, Archaeology and Ethnography Society (*Вісті Таврійської вченої архівної комісії і Таврійського товариства історії, археології та етнографії (1887–1931): Бібліогр. показж. / НАН України. Інститут української археології ЦНБ ім. В. І. Вернадського; Укл. Л. Шаріпова; відп. ред. Л. Дубровіна. – К., 1994. – 161 с. – (Науково-довідкові видання з історії України. Вип. 29)*), Shevchenko Scientific Society (*Наукове Товариство імені Т. Шевченка у Львові. Періодичні та серійні видання Наукового Товариства імені Т. Шевченка у Львові (1885–1939): Анотований показчик / Наукове Товариство ім. Т. Шевченка; Укл. Т. Ю. Кульчицька. – Львів, 1990. – 102 с.; Показчик до «Записок Наукового товариства ім. Шевченка». Т. I–XX. Роки I–VI. – Львів, 1898. – 66 с.; Показчик до «Збірника математично-природописно-лікарської секції Наукового товариства ім. Шевченка»: Т. I–XIII. Роки 1908–1909 / Зладив М. Чайковський. – Львів, 1910. – 78 с.; Показчик до перших 25 томів «Збірника математично-природописно-лікарської секції Наукового товариства ім. Шевченка»: Роки 1897–1926 / Зладив М. Чайковський. – Львів, б.р. – 15 с.; Показчик до тт. XXI–XXVI*

Записок Наукового Товариства імені Шевченка // ЗНТШ. – Б. р. – Т. 26. – 12 с.; Показчик до тт. СІ–СVІ «Записок Наукового товариства ім. Шевченка»: (Рік ХХ). – Львів, 1911. – С. 194–220), Kyiv Society of Naturalists («Записки Киевского общества естествоиспытателей»: Т. I–XX: Указ. стат. – К., б. з. – XVI с.), Kharkiv Society of Naturalists (Указатель статей, помещённых в I–XX томах «Трудов общества испытателей природы» при имп. Харьковском университете: 1869–1886 гг. – X., 1887. – II с.), Crimean-Caucasian Mountaineering Club (Указатель статей и критических отзывов, помещённых в «Записках Крымско-Кавказского горного клуба» в течении 25 лет: 1891–1915 гг. – Б. м., б. з.), Imperial Russian Geographical Society (Алфавитный указатель к XII-му тому «Известий имп. русского географического общества» / Сост. В. И. Межов. – СПб., 1877. – XIV с.; Артемьев А. И. Обзорение трудов Императорского Русского Географического общества по исторической географии / А. И. Артемьев. – СПб., 1873. – 152 с.; Указатель всех статей и заметок, помещённых в «Записках» и «Известиях» Кавказского отдела имп. Русского Географического общества с начала издания их по 1892-й год. – Б. м., б. з. – 89, 4 стб.; Указатель к изданиям имп. Русского географического общества и его отделов с 1846 по 1875 год. – СПб., 1886. – /4/, 144, 33 с.), Imperial Russian Technical Society (Алфавитный указатель к «Запискам Киевского отделения имп. Русского Технического общества по свеклосахарной промышленности» за 1871–1895 гг. – Т. I–XXV. – К., 1905. – 391 с.; Систематический указатель статей, помещённых в журнале «Записки имп. Русского технического общества» за 1867–1888 г. – СПб., 1889. – 59 с.; Указатель статей, помещённых в «Записках Кавказского отделения имп. Русского технического общества» с 1869 по 1879 г.: Т. I–X / Сост. под рук. М. Н. Герсеванова, Л. И. Балбашевского. – Тифлис, 1878. – XVI с.), Kharkiv Mathematical Society (Указатель к Сообщениям (Запискам) Харьковского математического общества при Харьковском университете / Под ред. Л. И. Гуревича. – X.: 1955. – 43 с.), Kharkiv Scientific Medicine and Hygiene Society (Указатель к «Трудам Общества научной медицины и гигиены» при Харьковском университете за 1883–

1915 г. / МВО СССР; Харьк. гос. ун-т им. Горького; ЦНБ; Под ред. проф. Л. И. Гуревича. – Х.: 1955. – 24 с.), Imperial Agriculture Society of Southern Russia (*Систематический указатель статей, заметок, протоколов, отчётов и проч., помещённых в «Листках» и «Записках» Императорского общества сельского хозяйства Южной России с 1830 по 1894 г. / Сост. А. С. Бориневич. – Одесса, 1895. – 129 с.*), Imperial Free Economic Society (*Библиографическое описание первых LIV ч. «Трудов Императорского Вольного Экономического Общества» (1765–1802) / Сост. А. Н. Неустроев. – СПб., 1874. – 23 с.; Всеволодов В. Алфавитный указатель статей, напечатанных в трудах императорского Вольного Экономического общества / В. Всеволодов. – СПб., 1848. – 432 с.; «Труды Императорского Вольного Экономического Общества» за последние 15 лет издания (годы 1889–1903): Указ. / Сост. В. И. Ш. – СПб., 1904. – 58 с.; Указатель статей, помещённых в «Трудах Императорского Вольного Экономического Общества» за 1876–1888 гг. / Сост. А. Белевич. – СПб., 1889. – 88 с.*). These bibliographical and reference books were published not only in the late XIX century, but also in Soviet times and in independent Ukraine.

One of the types of reference books is a scientific-auxiliary bibliographical index that includes references on a certain issue (the recommendatory index that is not intended to the fullness and addressed to a wide range of readers, and the scientific one that wants to review the documents about the declared subject; it is for professionals). For example, we used eleven volumes of indexes of publications from the history of Natural Sciences for the entire Soviet period. The indexes contain the literature about the scientific societies of the XIX–XX centuries of biological, medical, technical, physic and mathematical and agricultural directions. These indexes became useful in terms of systematization on their pages even short publications that scattered in Soviet journals [5–15]. The substantiation of this publication impresses favorably.

The bibliography of the history of medicine from ancient times to the mid-XX century is represented in the index of Professor D. Rosiiskiy [20]. Unfortunately, there are not such indexes from the history of the Humanities. In addition, there are no similar

fundamental indexes of the literature that was published after 1990. We rediscovered and used only some of them, which represent the literature of narrower problems, such as the index of the literature, that was published at the end of the XIX century till 2002 and it is about the activities of the governorate scientists of archival commissions of Ukraine in the late XIX – early XX centuries (more than 400 names) [21, p. 58–122]; an index of book and periodical publications that provide the information about the activities of religious, artistic, educational, technical, medical societies, scientific and educational museums in Kyiv in the late XIX – the first third of the XX centuries [17].

For example, there is an index, devoted to the history of medicine and health protection in Ukraine, which reflects historical and medical materials – monographs, collections of scientific papers, extended abstracts of dissertations, journalistic articles during 1992–2011; it systematizes the literature of the activities of the scientific and medical societies [16, p. 46–51]. However, not complete and fragmentary lists of publications on a certain issue call attention to themselves, because not all publications are included into the indexes, even detailed (especially it concerns the last index, which is quite schematic).

The information about the scientific literature from the history of agricultural can be obtained from the bibliographical index that was prepared by workers of the State Scientific Agricultural Library, which, in fact, includes the publications of workers of this institution during 2001–2011 [2].

Conclusions. Thus, nowadays, from the history of the scientific societies of Ukraine of the XIX – early XX centuries it is printed reference books that are outputs of analytical and synthetic processing of primary documents: there are different reference books, indexes, dictionaries, encyclopedic literature, bibliographical publications (general, sectoral, thematic, personal, bibliographical, regional), scientific-auxiliary bibliographical indexes with references. However, in future a progressive direction will be a publication of comprehensive systematic indexes of the different field scientific societies of Russian and Austro-Hungarian empires (Ukraine), especially, in the field of Exact and Natural Sciences, that do not

exist today (there are only some indexes on the Societies for the Humanities). Some bibliographical and reference gap can be filled with the systematic indexes of the literature about the scientific societies of the XIX – early XX centuries.

Список використаних джерел

1. Валуєва Є. О. Бібліографічні видання як засіб підвищення інформаційної культури особистості [Електронний ресурс] / Є. О. Валуєва. – Режим доступу: http://library.zntu.edu.ua/for_librarian/crim_2012/valueva.pdf.

2. Вергунов В. А. Історія аграрної науки, освіти і техніки в Україні: ретроспективний науково-допоміжний бібліографічний показник авторефератів дисертацій, видань та публікацій, підготовлених у Центрі історії аграрних наук ДСНГБ НААН України (2001–2011 рр.) / В. А. Вергунов; НААН України, Державна наукова сільськогосподарська бібліотека. – К., 2011. – 383 с. – («Аграрна наука України в особах, документах, бібліографії»: історико-бібліограф. серія; кн. 50).

3. Горбаченко Т. Г. Аналітико-синтетична переробка документної інформації: навч. посіб. для дистанційного навчання / Т. Г. Горбаченко. – [2-ге вид., перероб. і доп.]. – К.: Університет «Україна», 2008. – 312 с.

4. Золотой век художественных объединений в России и СССР (1820–1932): Справочник / Сост.: Д. Я. Северюхин, О. Л. Лейкинд. – СПб.: Изд-во Чернышева, 1992. – 400 с.

5. История естествознания. Литература, опубликованная в СССР. Т. 11 (1986–1988). Ч. 1. Естествознание в целом, физико-математические и химические науки. – М.: Наука, 1997. – 216 с.

6. История естествознания. Литература, опубликованная в СССР. Т. 9 (1981–1983). Часть 1. Естествознание в целом, физико-математические и химические науки. – М.: Наука, 1995. – 235 с.

7. История естествознания. Литература, опубликованная в СССР: 1917–1947 гг. / АН СССР. Ин-т истории естествознания. Фундаментальная библиотека общественных наук. – М.; Л., 1949. – 520 с.

8. История естествознания. Литература, опубликованная в СССР: 1948–1950 гг. / АН СССР. Ин-т истории естествознания. Фундаментальная библиотека общественных наук. – М.; Л., 1955. – 396 с.

9. История естествознания. Литература, опубликованная в СССР: 1951–1956 гг. / АН СССР. Ин-т истории естествознания. Фундаментальная библиотека общественных наук. – М.; Л., 1963. – 430 с.

10. История естествознания. Литература, опубликованная в СССР: 1957–1961 гг. / АН СССР. Ин-т истории естествознания. Фундаментальная библиотека общественных наук. – М.; Л., 1974. – 547 с.

11. История естествознания. Литература, опубликованная в СССР: 1962–1966 гг. / АН СССР. Ин-т истории естествознания. Фундаментальная библиотека общественных наук. – М.; Л., 1977. – 700 с.
12. История естествознания. Литература, опубликованная в СССР: 1967–1970 гг. / АН СССР. Ин-т истории естествознания. Фундаментальная библиотека общественных наук. – М.; Л., 1981. – 768 с.
13. История естествознания. Литература, опубликованная в СССР: 1971–1975 гг. / АН СССР. Ин-т истории естествознания. Фундаментальная библиотека общественных наук. – М.; Л., 1984. – 484 с.
14. История естествознания. Литература, опубликованная в СССР: 1976–1980 гг. / АН СССР. Ин-т истории естествознания. Фундаментальная библиотека общественных наук. – М.; Л., 1989. – 400 с.
15. История естествознания: библиограф. указ. изд., опублик. в СССР / Ин-т истории естествознания и техники им. С. И. Вавилова. Т. 10: 1984–1985: в 2 ч. Ч. 2: Науки о Земле, биологические науки. Приложения / [Отв. ред. В. М. Орел]. – М.: Наука, 2007. – 288 с.
16. Історія медицини та охорони здоров'я в Україні: наук.-допом. бібліогр. покажч. Історія медицини та охорони здоров'я в Україні / уклад.: Л. Є. Корнілова, Н. І. Мамедова; Нац. наук. мед. б-ка України. – К.: Нац. наук. мед. б-ка України, 2012. – 107 с.
17. Історія міста Києва з найдавніших часів до 2000 року: наук.-допом. бібліогр. покажч. у вид. від XVII ст. до 2000 р.: у 3 т., 14 кн. – Т. 2, кн. 9. Матеріальна та духовна культура Києва (т. 2); Наукові товариства. Культурно-мистецькі установи: музеї, виставки, колекції (кн. 9) / ред.: В. А. Смолій, О. І. Гуржій, Л. Є. Дем'янова, Н. А. Дехтярьова, Л. Я. Муха; Ін-т історії України НАН України. – К., 2010. – 201 с.
18. Медицина в Україні. Видатні лікарі: Біобібліографічний словник / Державна наукова медична бібліотека. – К., 1997. – (Медична біографістика). – Вип. 2: Друга половина XIX ст. Літери А-К / С. М. Булах та ін. (авт.-упор.); Ю. К. Дупленко (наук. консультант і фак. ред.). – К., 2005. – 615 с.
19. Путеводитель по научным обществам России / Сост. И. И. Комарова. – Нью-Йорк: Norman Ross Publishing Inc., 2000. – 883 с.
20. Российский Д. М. История всеобщей и отечественной медицины и здравоохранения. Библиография (1996–1954 гг.) / Д. М. Российский; сост. при участии В. А. Невского, под ред. Б. Д. Петрова. – М.: Медгиз, 1956. – 938 с.
21. Симоненко І. М. Губернські вчені архівні комісії в Україні: історіографічний огляд і бібліографічний покажчик / І. М. Симоненко; Укр. НДІ архівної справи та документознавства, Центр пам'яткознавства

НАН України і УТОПІК. – К.: б. в., 2003. – 132 с. – (Архівні та бібліографічні джерела української історичної думки; вип. 8).

22. Справочник научных обществ России [Электронный ресурс] / И. И. Комарова. – Режим доступа: http://www.snor.ru/?an=about_guide.

References

1. Valuyeva Ye. O. Bibliohrafichni vydannya yak zasib pidvyshchennya informatsiynoi kultury osobystosti [Elektronnyy resurs] / Ye. O. Valuyeva. – Rezhym dostupu: http://library.zntu.edu.ua/for_librarian/crim_2012/valueeva.pdf.

2. Verhunov V. A. Istoriya ahrarnoyi nauky, osvity i tekhniky v Ukrayini: retrospektyvnyy naukovo-dopomizhnyy bibliohrafichnyy pokazhchik avtoreferativ dysertatsiy, vydan ta publikatsiy, pidhotovlenykh u Tsentri istoriyi ahrarnykh nauk DSNHB NAAN Ukrany (2001–2011 rr.) / V. A. Verhunov; NAAN Ukrany, Derzhavna naukova silskohospodarska biblioteka. – K., 2011. – 383 s. – («Ahrarna nauka Ukrayiny v osobakh, dokumentakh, bibliohrafiyi»: istoryko-bibliohraf. seriya; kn. 50).

3. Horbachenko T. H. Analityko-syntetychna pererobka dokumentnoyi informatsiyi: navch. posib. dlya dystantsiynoho navchannya / T. H. Horbachenko. – [2-he vyd., pererob. i dop.]. – K.: Universytet «Ukrayina», 2008. – 312 s.

4. Zolotoy vek khudozhestvennykh obedineniy v Rossii i SSSR (1820–1932): Spravochnik / Sost.: D. Ya. Severyukhin, O. L. Leykind. – SPb.: Izd-vo Chernysheva, 1992. – 400 s.

5. Istoriya estestvoznaniya. Literatura, opublikovannaya v SSSR. T. 11 (1986–1988). Ch. 1. Estestvoznanie v tselom, fiziko-matematicheskie i khimicheskie nauki. – M.: Nauka, 1997. – 216 s.

6. Istoriya estestvoznaniya. Literatura, opublikovannaya v SSSR. T. 9 (1981–1983). Chast 1. Estestvoznanie v tselom, fiziko-matematicheskie i khimicheskie nauki. – M.: Nauka, 1995. – 235 s.

7. Istoriya estestvoznaniya. Literatura, opublikovannaya v SSSR: 1917–1947 gg. / AN SSSR. In-t istorii estestvoznaniya. Fundamentalnaya biblioteka obshchestvennykh nauk. – M.; L., 1949. – 520 s.

8. Istoriya estestvoznaniya. Literatura, opublikovannaya v SSSR: 1948–1950 gg. / AN SSSR. In-t istorii estestvoznaniya. Fundamentalnaya biblioteka obshchestvennykh nauk. – M.; L., 1955. – 396 s.

9. Istoriya estestvoznaniya. Literatura, opublikovannaya v SSSR: 1951–1956 gg. / AN SSSR. In-t istorii estestvoznaniya. Fundamentalnaya biblioteka obshchestvennykh nauk. – M.; L., 1963. – 430 s.

10. Istoriya estestvoznaniya. Literatura, opublikovannaya v SSSR: 1957–1961 gg. / AN SSSR. In-t istorii estestvoznaniya. Fundamentalnaya biblioteka obshchestvennykh nauk. – M.; L., 1974. – 547 s.

11. Istoriya estestvoznaniya. Literatura, opublikovannaya v SSSR: 1962–1966 gg. / AN SSSR. In-t istorii estestvoznaniya. Fundamentalnaya biblioteka obshchestvennykh nauk. – M.; L., 1977. – 700 s.

12. Istoriya estestvoznaniya. Literatura, opublikovannaya v SSSR: 1967–1970 gg. / AN SSSR. In-t istorii estestvoznaniya. Fundamentalnaya biblioteka obshchestvennykh nauk. – M.; L., 1981. – 768 s.

13. Istoriya estestvoznaniya. Literatura, opublikovannaya v SSSR: 1971–1975 gg. / AN SSSR. In-t istorii estestvoznaniya. Fundamentalnaya biblioteka obshchestvennykh nauk. – M.; L., 1984. – 484 s.

14. Istoriya estestvoznaniya. Literatura, opublikovannaya v SSSR: 1976–1980 gg. / AN SSSR. In-t istorii estestvoznaniya. Fundamentalnaya biblioteka obshchestvennykh nauk. – M.; L., 1989. – 400 s.

15. Istoriya estestvoznaniya: bibliograf. ukaz. izd., opublik. v SSSR / In-t istorii estestvoznaniya i tekhniki im. S. I. Vavilova. T. 10: 1984–1985: v 2 ch. Ch. 2: Nauki o Zemle, biologicheskie nauki. Prilozheniya / [Otv. red. V. M. Orel]. – M.: Nauka, 2007. – 288 s.

16. Istoriya medytsyny ta okhorony zdorovya v Ukrayini: nauk.-dopom. bibliohr. pokazhch. Istoriya medytsyny ta okhorony zdorovya v Ukrayini / uklad.: L. Ye. Kornilova, N. I. Mamedova; Nats. nauk. med. b-ka Ukrayiny. – K.: Nats. nauk. med. b-ka Ukrayiny, 2012. – 107 c.

17. Istoriya mista Kyyyeva z naydavnishykh chasiv do 2000 roku: nauk.-dopom. bibliohr. pokazhch. u vyd. vid XVII st. do 2000 r.: u 3 t., 14 kn. – T. 2, kn. 9. Materialna ta dukhovna kultura Kyyyeva (t. 2); Naukovi tovarystva. Kulturno-mystetski ustanovy: muzeyi, vystavky, kolektsiyi (kn. 9) / red.: V. A. Smoliiy, O. I. Hurzhiy, L. Ye. Demyanova, N. A. Dekhtyarova, L. Ya. Mukha; In-t istoriyi Ukrayiny NAN Ukrayiny. – K., 2010. – 201 c.

18. Medytsyna v Ukrayini. Vydatni likari: Biobibliohrafichnyy slovnyk / Derzhavna naukova medychna biblioteka. – K., 1997. – (Medychna biohrafistyka). – Vyp. 2: Druha polovyna XIX st. Litery A–K / S. M. Bulakh ta in. (avt.-upor.); Yu. K. Duplenko (nauk. konsultant i fakh. red.). – K., 2005. – 615 s.

19. Putevoditel po nauchnym obshchestvam Rossii / Sost. I. I. Komarova. – Nyu-York: Norman Ross Publishing Inc., 2000. – 883 s.

20. Rossiyskiy D. M. Istoriya vseobshchey i otechestvennoy meditsiny i zdavookhraneniya. Bibliografiya (996–1954 gg.) / D. M. Rossiyskiy; sost. pri uchastii V. A. Nevskogo, pod red. B. D. Petrova. – M.: Medgiz, 1956. – 938 s.

21. Symonenko I. M. Hubernski vcheni arkhivni komisiyi v Ukrayini: istoriohrafichnyy ohlyad i bibliohrafichnyy pokazhchyk / I. M. Symonenko; Ukr. NDI arkhivnoyi spravy ta dokumentoznavstva, Tsentр pamyatkoznavstva

NAN Ukrainy i UTOPIK. – K.: b. v., 2003. – 132 s. – (Arkhivni ta bibliohrafichni dzhерela ukraїnської історичної думки; вип. 8).

22. Spravochnik nauchnykh obshchestv Rossii [Elektronniy resurs] / I. I. Komarova. – Rezhim dostupu: http://www.snor.ru/?an=about_guide.

ДАНИ ПРО АВТОРА

Демуз Інна Олександрівна, доктор історичних наук, доцент, завідувач кафедри документознавства

ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»

вул. Сухомлинського, 30, м. Переяслав-Хмельницький, Київська обл., Україна, 08401

e-mail: demuz_inna@ukr.net

ДАНИЕ ОБ АВТОРЕ

Демуз Інна Александровна, доктор исторических наук, доцент, заведующая кафедрой документоведения

ГВУЗ «Переяслав-Хмельницкий государственный педагогический университет имени Григория Сковороды»

ул. Сухомлинского, 30, г. Переяслав-Хмельницкий, Киевская обл., Украина, 08401

e-mail: demuz_inna@ukr.net

DATA ON AUTHOR

Demuz Inna O., Doctor of History, the Head of Document Science Department

State Higher Educational Establishment «Pereyaslav-Khmelnitskyi Hrihoriy Skovoroda State Pedagogical University»

30, Sukhomlynsky Str., Pereyaslav-Khmelnitsky, Kyiv region, Ukraine, 08401

e-mail: demuz_inna@ukr.net
